

Obsah

Několik slov úvodem	5
Dodatek nakladatelství	11
ČÁST PRVNÍ – CO JE TO ZA ZVÍŘE, TEN PES?	13
Pes – zázrak rozmanitostí a shod	13
Odložme vážnost – do domu přijde pes	18
Žerty stranou – berme ho vážně, aneb Co člověk dříve o psu věděl a co od něj očekával	20
Začátky psychologie psů a zvířat vůbec	21
Skromné začátky výzkumu psů	24
Výzkum psa – výzkum vlka – výzkum člověka	26
O vývoji psiho štěněte, o povahových vadách, ztrátě instinktů, inteligenci a vývoji mozku	27
Shody mezi vlkem a psem	29
Vývojové fáze psích štěňat	29
Mozek se teprve vyvíjí	32
Sociální chování a schopnost učení úzce souvisí s tělesnými předpoklady	33
Sociální chování je geneticky podmíněné	34
První týdny života	35
Proč se štěňata zpočátku skoro ničemu neučí	37
Přechodná fáze – vznikají základy chování	39
Socializační fáze – velká změna nastupuje od třetího týdne	40
Změna v chování fen a štěňat	41
Kritické týdny, ve kterých se rozhoduje o všem a které se nedají nahradit	43
Hra, skupinová výchova, bojovné chování	46
Druhá důležitá socializační fáze	47
Nadměrný stres ve fázi socializace	48
Jak a kdy si vybíráme štěně?	49
Velmi jednoduchý test pro šesti až osmitýdenní štěňata	50
Od mládí do dospělosti	53
Chování – několik účastníků v soustředěné akci	54
Chování je jednání podmíněné situací	56

Základní formy chování	57
Pořadí pes – člověk není vždy úplně jasné	59
Zdroje chování	60
Dědičnost, výchova – podmínky životního prostředí, charakterové rozdíly jsou základní podmínkou socializace	63
O rozdílech mezi psy a plemeny	66
Pavlovovo základní rozdělení temperamentů u psů	67
Charakterovým vlastnostem nebyla věnována dostatečná pozornost	70
O rasově podmíněných rozdílech	70
Odchov a rasově podmíněné rozdíly	74
Dominantní chování je rasově podmíněné	75
Vrtění ocáskem je víc než barometr nálady	76
Bázlivost a agresivita	79
Socializace mění zejména projevy strachu, méně již agresivitu	80
Rozdíly v chování: Kombinace různých prahů dráždivosti	83
Význam a působení dominantního chování	83
Oč vše se můžeme hádat	85
Dominantní chování obsahuje symboliku a vysvětluje „způsob myšlení“ psa	86
Zvláštnosti dominantních vztahů	88
Jak vznikají dominantní vztahy	89
Rozhodující význam konstitučního typu	92
O zamotaných vztazích mezi psy	93
Existují souvislosti mezi tvarem těla, konstitucí a chováním?	95
I příjem potravy je podmíněn konstitucí	97
Důsledky individuální konstituce jsou dalekosáhlé a mohou mít dramatické následky	98
Vliv konstitučního typu a postavení ve smečce na růst	99
Otloukánek neboli „reakce cyklisty“	100

ČÁST DRUHÁ – O STAVBĚ TĚLA A TYPU CHOVÁNÍ . . . 102

Souvislosti mezi stavbou těla, konstitucí a chováním	102
Chování lze psychologicky vysvětlit jen velmi nedostatečně	104

Základ různých charakterových typů	108
Podmíněné reflexy jsou kontrolovatelné učební procesy	109
Chování typu A = letargický typ – přivykání a reakce v různých sériích testů	113
Chování typu B = aktivní typ – přivykání, reakce	114
Chování středního typu A-plus a B-minus – přivykání a reakce	115
Psi nemají různý temperament jen náhodou, vztah k okolí odpovídá jejich konstituci	116
Typ charakteru a jeho vztah ke tvaru těla	118
Zajímavý příklad anglického buldoka	122
Pokusy křížení mezi anglickým buldokem × basethoundem – vlastnosti generace F ₁ a F ₂	124
Typy chování psů různých velikostí a uvnitř jedné rasy	125
Chování a celková konstituce	126
Konstituce, temperament, instinkt	127
Struktura chování je podmíněna geneticky konstitučními faktory	130
Dá se teorie o stavbě těla přenést na psy?	130
Test povahy a konstituční rozdíly	131
Sheldonovo učení o typech	132
Znaky určitých typů: pohybová aktivita a tělesný index	135
Shody temperamentu a tělesného indexu	136
Temperament a frustrace testované na ovčákovi a basetovi – neurotické reakce	137

ČÁST TŘETÍ – O VROZENÝCH A ZÍSKANÝCH PRVCÍCH V CHOVÁNÍ PSA

Kdo to psa naučil? Instinkt a rozum – protiklady, které se vylučují? . . .	140
Pavlov a souvislosti mezi žlázou a duší	141
Od fyziologie k psychologii – rozum a instinkt – výstavba mozku	143
Pes podléhá hypnóze	146
Chování – následek reflexů?	149
Chování – smysluplná kombinace reflexů	153
„Komplexní reakce v oblasti chování“ – (Unitary Reactions of Behavior)	153
Chování typické pro určitý druh rozhodně není stereotyp	154

Chování lze pozorováním nebo testem povahy pochopit jen nedostatečně	155
Vnitřní struktura chování	156
Chování: geneticky podmíněný „koncert“	158
Role dědičnosti u určitých typů chování psů	158
Formy agrese (strach – obrana)	160
Vliv prostředí na zděděné vlohy	163
Významné rozdíly mezi plemeny ve vývoji chování	164
Vrozené a získané komponenty chování při aportování, charakterové znaky a zvláštní výkonnost	166
O prahové hodnotě reflexů / Učební nadání psů / O neomylném instinktu	169
Vzor chování psa, který kouše ze strachu	170
Celkové chování, nervový typ a konstituce	172
Motorická mobilita a nervový typ	178
Vliv drog a hormonů na nervový systém psů	179
Souvislosti mezi aktivitou a schopností výcviku / Hranice výkonnosti při extrémních požadavcích na příkladu protitankového psa	180
Ovlivňování výkonnosti léky ukazuje její strukturu	181
Zvláštní předpoklady slídičů a stopařů	182
Motivace k určitému jednání je ve smyslu nepodmíněného reflexu vrozená	183
O povaze a sklonech psa	183
Význam povahového typu a sklonů psa pro jeho výkon	184
Povahové znaky a výkonnost psů mohou být maskovány	186
Skryté charakterové vlastnosti mohou zkreslit test a vést k problémům	187
Pasivní a aktivní obranné reflexy se mohou vzájemně maskovat	189
Charakterové protiklady se nevyrovnávají	189
Jak se měří síla nervové aktivity u psů?	190
Význam povahového typu pro výkonnost psa	191
Rozdílný vliv sexuálních hormonů na chování psa a feny	192
Kastrace psů má významný vedlejší účinek	192
Vliv ženských sexuálních hormonů	193
Rozdíly v pracovní výkonnosti psů a fen	194
Mnohostranná funkce a význam nervového systému	195

ČÁST ČTVRTÁ – CHOVÁNÍ PSA NA ZÁKLADĚ VROZENÝCH DRUHOVÝCH VLOH

	197
Evoluce chování a domestikace	197
Nejdůležitější předpoklad: struktura chování vlka	198
Struktura smečky – nejen způsob života, nýbrž základ přežití!	199
Při organizování smečky musí být splněno mnoho podmínek	200
Smečka není teroristický model	201
Smečka potřebuje a vytváří individualitu	202
Vlíčí smečka – efektivní životní a pracovní společenství	203
Fenomén: organizace se vytváří sama	205
Pozorování divoce žijících psovitých šelem umožňuje pochopit chování psa	205
Chování psa při značkování	206
Akustická komunikace vlků	209
Akustická komunikace psů	211
Lovecké chování vlků a co z něho zůstalo psům	211
Vliv kořisti na vznik plemen	213
Typově podmíněné rozdíly v chování při lovu, vůči kořisti a sociální chování	214
Rozdíly při hře štěňat a zábrany v kousání	216
Tvar těla a chování kojota a bigla a jejich hybridů	216
Současný příklad domestikace / Cíl selekce: krotké, přístupné lišky	218
Výsledek selekce: změna chování a systému vnitřní sekrece	219
Něco o tělesných příčinách krotkosti a strachu	220
Změny chování vyvolané domestikací	221
Chování a schopnosti bladhaundů	225
Mozek a činnost smyslů psa	227
Psí sluch a chápání	229
Chutnat, čichat a být cítěn	232
Vidět a být viděn – několikerý význam očí	236
Od chtění k jednání: Jak a z jakých důvodů se chování psa vyvolává?	239
Jednání se spouští variabilními podněty z prostředí a skládá se z variabilních jednotek typických, vrozených koordinovaných pohybů	241

Hlídací psi – jejich použití odpovídá vrozeným vlastnostem	247
O záhadném pocitu sounáležitosti aneb Proč pes miluje svého pána a proč mu rozumí	251
Vzhled jako podnět vyvolávající péči, podporu a náklonnost	254
Příčina poskytování péče je obsažena v krvi / Podílejí se na ní hormony a nervový systém	256
Vazby uvnitř smečky osvobozují od strachu a způsobují tělesně příjemný stav	258
Příčiny úzkých vazeb dospělých zvířat ve smečce / Vliv dětského schématu	259
Sociální chování: projevy vazeb jsou vyvolávány psychologicko-fyziologickými procesy	261
Hra má funkci vazby	263

ČÁST PÁTÁ – OD PSA KE ČLOVĚKU – OD ČLOVĚKA KE PSU

Pes a jeho člověk	265
Individuální pocity a rozhodování / Cit a vůle spolu úzce souvisejí . . .	266
Řeč těla psa / Gramatika postoje těla psa a jeho pohybů	276
O rozumu, chápání a výchově psa	293
Odměna a trest – základní problém výchovy	299
O „povaze“ psa	301
Místo zbrojního průkazu / Poučení o psích plemenech, charakteru, chovu a výcviku	309
Agresivní, defenzivní, destruktivní chování psů	313
Převýchova nebo desenzibilizace pomocí léků	318
Slepečtí psi – pes „na recept“	319
Pes na recept: Psi jako pomocníci postižených	327
Pes na recept: Pes jako léčitel?	332
Vědci zjistili: Pes je víc než jen domácí zvíře	338
Abychom lépe poznali psa takového, jaký je, musíme se naučit lépe chápat člověka a zvíře	342
Mluvit o psech znamená mluvit vždycky také o člověku	345